

Pilot bedrijfsspecifieke stikstofbemesting met drijfmest

Bemestingsnormen moeten voorkomen dat meststoffen het grond- en oppervlaktewater te zwaar belasten. Voor het verkennen van de hoogte ervan is door de Werkgroep Onderbouwing Gebruiksnormen een protocol ontwikkeld. Met kennis van de gewasopbrengst en de efficiëntie waarmee meststoffen door het gewas worden opgenomen, kan worden bepaald welke mestgiften milieukundig verantwoord zijn.

De op basis van deze verkenningen door de overheid vastgestelde bemestingsnormen voor gras en maïs zijn, conform de Nitraatrichtlijn, opgesplitst in een deel voor dierlijke meststoffen (maximaal 170, 230 of 250 kg stikstof per ha) en een deel voor kunstmeststoffen. Het gevolg van de beperking op het gebruik van dierlijke mest is dat de meeste melkveebedrijven nutriënten moeten afvoeren als dierlijke mest en aankopen als kunstmest.

Generieke normen

Generieke bemestingsnormen veronderstellen een gemiddelde bedrijfssituatie. Ten tijde van het opstellen van de bemestingsnormen was al bekend dat tussen bedrijven grote verschillen bestaan in gewasopbrengsten en de benutting van meststoffen. Het probleem was dat die verschillen niet controleerbaar bedrijfsspecifiek in beeld konden worden gebracht. Daardoor zijn de generieke bemestingsnormen voor de ene helft van de bedrijven onnodig beperkend en voor de andere helft te ruim. Te beperkte normen leiden tot een te lage (eiwit)gewasopbrengst, waardoor meer voer moet worden geïmporteerd, en tot afname van de bodemvruchtbaarheid. Te ruime normen leiden tot een te zware belasting van het water met nutriënten.

KringloopWijzer: individuele gegevens

Door de ontwikkeling van de KringloopWijzer zijn de gegevens die gebruikt zijn om de generieke bemestingsnormen te verkennen nu ook voor het individuele bedrijf bekend. Dat biedt wellicht de mogelijkheid om het bemestingsniveau en daarbinnen

de verhouding tussen dierlijke mest en kunstmest te optimaliseren. Daarbij moet uiteraard met alle milieuaspecten rekening worden gehouden, waaronder de vervluchtiging van ammoniak.

Proef op drie bedrijven

Om de mogelijkheden van deze verfijning van bemestingsnormen te verkennen wordt hiermee op drie Koeien & Kansen bedrijven geëxperimenteerd. Deze bedrijven hebben op basis van het 5e Actieprogramma

Nitraatrichtlijn dus de vrijheid kunstmest te vervangen door dierlijke mest en de bemesting af te stemmen op de gewasopbrengst, als aannemelijk kan worden gemaakt dat dit niet leidt tot een onacceptabele milieubelasting. Het doel van het experiment is om te verkennen of dit milieuneutraal kan binnen voor ondernemers werkbare randvoorwaarden.

*Frans Aarts en Jaap Schröder
Wageningen UR*

Adrian Houbraken over Pilot Drijfmest

Adrian Houbrakens bedrijf ligt op zandgrond. Hij is één van de deelnemers aan de Pilot Bedrijfsspecifieke Stikstofbemesting met drijfmest. "Ik had echt last van generieke bemestingsnormen, ik onttrek al jaren meer fosfaat dan ik toedien. Met het verbieden van fosfaatkunstmest kon ik de tekorten niet meer aanvullen. De pilot kwam dus als geroepen.

We hebben de extra drijfmest nu al gebruikt op de eerste en tweede snede grasland. Het resultaat kan ik pas aan het einde van het seizoen zien, maar omdat het een beetje koud geweest is dit voorjaar heb ik het voordeel nog niet helemaal kunnen pakken. Nu het weer beter wordt, zie ik het gras wel hard groeien. Het netjes extra bemesten bleek goed te doen.

Ik teel ook maïs, maar dit jaar doe ik dat alleen op gescheurd grasland en dat kan met minder mest toe.

Daarom benut ik de ruimte die nu ontstaat alleen op mijn grasland. De pilot duurt drie jaar, ik zie de mogelijkheden vooral op grasland omdat ik meer eiwit wil. Ons huidige RE-gehalte is 15 à 16 procent en dat wil ik natuurlijk graag wat hoger hebben. De uitspoeling valt hier wel mee, de bedrijfsgemiddelde nitraatgehaltes liggen rond de 20, dus royaal onder de norm van 50. Ik denk zeker dat wij die extra toegediende mest volledig gaan benutten!"

